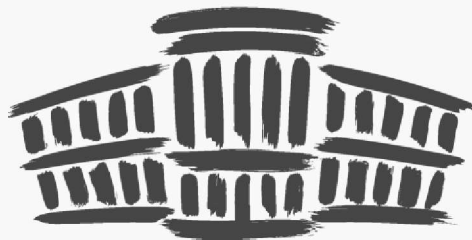

СУБОТИЦА
SZABADKA
SUBOTICA
SUBOTICA
2022

16. Međunarodna naučna konferencija
ПРОМЕНА ПАРАДИГМЕ
У ОБРАЗОВАЊУ И НАУЦИ

16. Nemzetközi tudományos konferencia
PARADIGMAVÁLTÁS
AZ OKTATÁSBAN ÉS A TUDOMÁNYBAN

16. Međunarodna naučna konferencija
PROMENA PARADIGME
U OBRAZOVANJU I NAUCI

16th International Scientific Conference
CHANGING PARADIGMS
IN EDUCATION AND SCIENCE

16. Meђunarodna naučna konferencija

Промена парадигме у образовању и науци

Зборник радова

Датум одржавања: 3–4. новембар 2022.

Место: Учитељски факултет на мађарском наставном језику,
Суботица, ул. Штросмајерова 11., Република Србија.

16. Nemzetközi tudományos konferencia

Paradigmaváltás az oktatásban és a tudományban

Tanulmánygyűjtemény

A konferencia időpontja: 2022. november 3–4.

Helyszíne: Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar,
Szabadka, Strossmayer utca 11., Szerb Köztársaság.

16. Međunarodna naučna konferencija

Promena paradigme u obrazovanju i nauci

Zbornik radova

Datum održavanja: 3–4. novembar 2022.

Mesto: Učiteljski fakultet na mađarskom nastavnom jeziku,
Subotica, ul. Štrosmajerova 11., Republika Srbija.

16th International Scientific Conference

Changing Paradigms in Education and Science

Papers of Studies

Date: November 3-4, 2022

Address: Hungarian Language Teacher Training Faculty, University of Novi Sad,
Subotica, Strossmayer str. 11, Republic of Serbia

Издавач

Универзитет у Новом Саду
Учитељски факултет на мађарском наставном језику
Суботица

Kiadó

Újvidéki Egyetem
Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar
Szabadka

Izdavač

Sveučilište u Novom Sadu
Učiteljski fakultet na mađarskom nastavnom jeziku
Subotica

Publisher

University of Novi Sad
Hungarian Language Teacher Training Faculty
Subotica

Одговорни уредник / Felelős szerkesztő /
Odgovorni urednik / Editor-in-chief
Josip Ivanović

Уредници / Szerkesztők / Urednici / Editors
Viktor Fehér
Laura Kalmár
Judit Raffai

Технички уредник / Tördelőszerkesztő /
Tehnički urednik / Layout editor
Attila Vinkó
Zsolt Vinkler

+381 (24) 624 444
magister.uns.ac.rs/conf
inter.conf@magister.uns.ac.rs

ISBN 978-86-81960-19-6

Суботица – Szabadka – Subotica – Subotica
2022

Председавајући конференције

Јосип Ивановић

в.д. декан

Predsjedatelj konferencije

Josip Ivanović

v.d. dekan

A konferencia elnöke

Josip Ivanović

mb. dékán

Conference Chairman

Josip Ivanović

acting dean

Организациони одбор / Szervezőbizottság /
Organizacijski odbor / Organizing Committee

Председници /Elnökök / Predsjednici / Chairperson

Viktor Fehér

University of Novi Sad, Serbia

Laura Kalmár

University of Novi Sad, Serbia

Judit Raffai

University of Novi Sad, Serbia

Чланови организационог одбора /A szervezőbizottság tagjai /
Članovi Organizacijskoga odbora / Members of the Organizing Committee

Viktor Fehér

University of Novi Sad, Serbia

Eszter Gábrity

University of Novi Sad, Serbia

Beáta Grabovac

University of Novi Sad, Serbia

Szabolcs Halasi

University of Novi Sad, Serbia

Rita Horák

University of Novi Sad, Serbia

Laura Kalmár

University of Novi Sad, Serbia

Cintia Juhász Kovács

University of Novi Sad, Serbia

Zsolt Námesztovszki

University of Novi Sad, Serbia

János Vilmos Samu

University of Novi Sad, Serbia

Márta Takács

University of Novi Sad, Serbia

Judit Raffai

University of Novi Sad, Serbia

Márta Törteli Telek

University of Novi Sad, Serbia

Zsolt Vinkler

University of Novi Sad, Serbia

Attila Vinkó

University of Novi Sad, Serbia

Éva Vukov Raffai

University of Novi Sad, Serbia

Секретарице конференције
A konferencia titkárnője
Tajnice konferencije
Conference Secretary

Brigitta Búzás
University of Novi Sad, Serbia

Viola Nagy Kanász
University of Novi Sad, Serbia

Уреднички одбор конференције
A konferencia szerkesztőbizottsága
Urednički odbor konferencije
Conference Editorial Board

Viktor Fehér
University of Novi Sad, Serbia

Laura Kalmár
University of Novi Sad, Serbia
(International Scientific Conference)

Cintia Juhász Kovács
University of Novi Sad, Serbia
(ICT in Education Conference)

Zsolt Námesztovszki
University of Novi Sad, Serbia
(ICT in Education Conference)

Judit Raffai
University of Novi Sad, Serbia
(International Scientific Conference)

Márta Törteli Telek
University of Novi Sad, Serbia
(International Methodological Conference)

Éva Vukov Raffai
University of Novi Sad, Serbia
(International Methodological Conference)

Научни и програмски одбор
Tudományos programbizottság
Znanstveni i programski odbor
Scientific and Programme Committee

Председник / Elnök / Predsjednica / Chairperson

Judit Raffai
University of Novi Sad, Serbia

Чланови научног и програмског одбора
A tudományos programbizottság tagjai
Članovi znanstvenog i programskog odbora
Members of the Programme Committee

Milica Andevski
University of Novi Sad,
Serbia

Éva Borsos
University of Novi Sad,
Serbia

Noémi Görög
University of Novi Sad,
Serbia

László Balogh
University of Debrecen,
Hungary

Benő Csapó
University of Szeged,
Hungary

Katinka Hegedűs
University of Novi Sad
Serbia

Edmundas Bartkevičius
Lithuanian University, Kauno,
Lithuania

Eva Dakich
La Trobe University, Melbourne,
Australia

Erika Heller
Lóránd Eötvös University,
Budapest, Hungary

Ottó Beke
University of Novi Sad
Serbia

Zoltán Dévavári
University of Novi Sad,
Serbia

Rita Horák
University of Novi Sad,
Serbia

Stanislav Benčič
University of Bratislava,
Slovakia

Péter Donáth
Lóránd Eötvös University,
Budapest, Hungary

Hargita Horváth Futó
University of Novi Sad,
Serbia

Annamária Bene
University of Novi Sad,
Serbia

Róbert Farkas
University of Novi Sad,
Serbia

Éva Hózsza
University of Novi Sad,
Serbia

Emina Berbić Kolar
Josip Juraj Strossmayer
University of Osijek,
Croatia

Dragana Francišković
University of Novi Sad,
Serbia

Szilvia Kiss
University of Kaposvár,
Hungary

Rózsa Bertók
University of Pécs,
Hungary

Olivera Gajić
University of Novi Sad,
Serbia

Anna Kolláth
University of Maribor,
Slovenia

Radmila Bogosavljević
University of Novi Sad,
Serbia

Dragana Glušac
University of Novi Sad,
Serbia

Cintia Juhász Kovács
University of Novi Sad,
Serbia

Elvira Kovács
University of Novi Sad
Serbia

Lidija Pehar
University of Sarajevo,
Bosnia and Herzegovina

Márta Takács
University of Novi Sad,
Serbia

Mitja Krajncan
University of Primorska, Koper,
Slovenia

Anđelka Peko
Josip Juraj Strossmayer
University of Osijek,
Croatia

Viktória Toma Zakinszki
University of Novi Sad
Serbia

Imre Lipcsei
Szent István University, Szarvas,
Hungary

Valéria Pintér Krekić
University of Novi Sad,
Serbia

János Tóth
University of Szeged,
Hungary

Lenke Major
University of Novi Sad
Serbia

Ivan Poljaković
University of Zadar,
Croatia

Vesna Vučinić
University of Belgrade,
Serbia

Sanja Mandarić
University of Belgrade,
Serbia

Zoltán Poór
University of Pannonia,
Veszprém, Hungary

Éva Vukov Raffai
University of Novi Sad,
Serbia

Pirkko Martti
University of Turku, Turun
Yliopisto, Finland

Vlatko Previšić
University of Zagreb,
Croatia

Smiljana Zrilić
University of Zadar,
Croatia

Damir Matanović
Josip Juraj Strossmayer
University of Osijek,
Croatia

Zoran Primorac
University of Mostar,
Bosnia and Herzegovina

Julianna Zsoldos-Marchis
Babeş-Bolyai University,
Cluj-Napoca,
Romania

Éva Mikuska
University of Chichester,
United Kingdom

Ivan Prskalo
University of Zagreb,
Croatia

Vesnica Mlinarević
Josip Juraj Strossmayer University
of Osijek, Croatia

Ildikó Pšenáková
University of Trnava,
Slovakia

Margit Molnár
University of Pécs,
Hungary

Judit Raffai
University of Novi Sad,
Serbia

Ferenc Németh
University of Novi Sad,
Serbia

János Vilmos Samu
University of Novi Sad,
Serbia

Siniša Opić
University of Zagreb,
Croatia

László Szarka
University Jan Selyeho, Komárno,
Slovakia

Slavica Pavlović
University of Mostar,
Bosnia and Herzegovina

Svetlana Španović
University of Novi Sad,
Serbia

Рецензенти / Szaklektorok / Recenzenti / Reviewers

Ottó Beke
(University of Novi Sad, Serbia)

Viktor Fehér
(University of Novi Sad, Serbia)

Eszter Gábrity
(University of Novi Sad, Serbia)

Beáta Grabovác
(University of Novi Sad, Serbia)

Szabolcs Halasi
(University of Novi Sad, Serbia)

Katinka Hegedűs
(University of Novi Sad, Serbia)

Laura Kalmár
(University of Novi Sad, Serbia)

Lenke Major
(University of Novi Sad, Serbia)

Zsolt Námesztovszki
(University of Novi Sad, Serbia)

Judit Raffai
(University of Novi Sad, Serbia)

János Vilmos Samu
(University of Novi Sad, Serbia)

Éva Vukov Raffai
(University of Novi Sad, Serbia)

Аутори сnose сву одговорност за садржај и језички квалитет радова. Надаље, изјаве и ставови изражени у радовима искључиво су ставови аутора и не морају нужно представљати мишљења и ставове Уредништва и издавача.

A kiadványban megjelenő tanulmányok tartalmáért és nyelvi helyességéért a szerző felelős. A kiadványban megjelenő írásokban foglalt vélemények nem feltétlenül tükrözik a Kiadó vagy a Szerkesztőbizottság álláspontját.

Autori snose svu odgovornost za sadržaj i jezičnu kvalitetu radova. Nadalje, izjave i stavovi izraženi u radovima isključivo su stavovi autora i ne moraju nužno predstavljati mišljenja i stavove Uredništva i izdavača.

The authors are solely responsible for the content and the language of the contributions. Furthermore, statements and views expressed in the contributions are those of the authors and do not necessarily represent those of the Editorial Board and the publisher.

СПОНЗОРИ КОНФЕРЕНЦИЈЕ / A KONFERENCIÁK TÁMOGATÓI / ПОКРОВИТЕЛЈИ
KONFERENCIJE/ CONFERENCE SPONSORS

Megvalósult
a Magyar Kormány
támogatásával

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

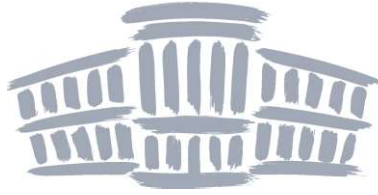
BETHLEN GÁBOR
Alap

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

PANNON RTV
WWW.PANNONRTV.COM

MAJOR LENKE, GRABOVAC BEÁTA, KALMÁR LAURA,
NÁMESZTOVSZKI ZSOLT, HORÁK RITA

Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka, Szerb Köztársaság
lenkemajor@gmail.com, beata.grabovac@magister.uns.ac.rs,
laura.kalmar@magister.uns.ac.rs; zsolt.namesztovszki@magister.uns.ac.rs,
rita.horak@magister.uns.ac.rs

ÚJ PARADIGMÁK A TANULÁSI MOTIVÁCIÓBAN

Összefoglaló

Tanulmányunkban egyetemi hallgatók tanulási motivációját vizsgáltuk a Covid járvány időszakára vonatkozóan. Az egyetemi oktatás munkarendje a járvány idején offline környezetből online környezetbe került át. Az online oktatás egészen más eszközöket, hozzáállást, tanulási módszereket kívánt meg, mint a hagyományos oktatási forma.

A tanítás-tanulás számára újfajta megújulási igény és lehetőségek jelentkeztek, melyeket nagyban meghatároznak az online tanulási környezetek. Az újonnan létrejött körülményekhez az intézményeknek, az oktatóknak és a tanulóknak is alkalmazkodniuk kellett. A tanulóktól sokkal nagyobb önállóságot követelt meg a helyzet, változott a tanulási idő beosztása, a tanulási szokások és a technikai felszereltség igénye is.

Kutatásunk célja megvizsgálni, miként változott a hallgatók tanulási magatartása, motivációja az online oktatás során. Hogyan változott meg hozzáállásuk a tanulással kapcsolatban, és milyen motivációs megoldásokkal találkoztak az oktatók részéről.

Kulcsszavak: *tanulási motiváció, tanulási magatartás, online oktatás, covid járvány*

Bevezető

Mindig is erőteljes törekvés élt a pedagógia elméletében és gyakorlatában a tanulók tanuláshoz való pozitív viszonyának kialakítására, és ennek érdekében a személyiségen belüli szükséges motivációk létrehozására. A motiváció a pedagógia egyik legizgalmasabb, ugyanakkor talán legkevésbé ismert területe. Köznyelvi jelentése – mint az emberi cselekedetek mozgatója, indítéka, célok meghatározója – már a klasszikus korban is használatos volt. A tanulási motivációt és annak a tanulási tevékenységre, a tanulási teljesítményre valamint a tanuló személyiségének fejlődésére gyakorolt hatását évtizedek óta tanulmányozzák. Eleinte a motivációt ösztönelméletekkel magyarázták, később együtt tanulmányozták a tanulással kapcsolatos összes nem kognitív tényezővel (Réthy, 1988). Az iskolai tanulási motiváció mindössze pár évtizedes fogalom, kutatása ugyanakkor az utóbbi évtizedekben dinamikus fejlődést él meg. Az új megközelítések már a motívumok ötvözésére, a különböző motívumok egymásra ható működésére, fejlődésének integrált vizsgálatára irányulnak (Réthy, 2001).

A COVID–19 járvány miatt 2020 márciusától bevezetett iskolai digitális munkarend az oktatási rendszer minden résztvevőjét számos új feladat elé állította. Különböző megoldások születtek a hagyományos munkarend felváltására, például valós idejű online órák, oktató videók használata, önálló munka a taneszközökkel. Kiemelt szerepet kapott a tanulók motiválásának kérdése. Az oktatási munka az iskola falain kívül folytatódott, így az évtizedek óta kutatott és fejlesztett motivációs eszközök alkalmazása is kikerült az iskola falai közül. A pedagógusok szerepe megváltozott a tanulók életében, hiszen kizárólag a személyes kontaktust kerülő csatornákon kommunikálhattak a tanulókkal. Emiatt a tanulás személyes, fizikai jelenléttel való támogatása a szülőkre hárult, vagy ennek hiányában a tanulók a külső motivációs hatások helyett csak belső motivációs eszközökre támaszkodhattak a tanulás terén. A társas motiváció lehetősége ugyancsak leszűkült, vagy módosult formában áttevődött

az online tanulási környezetbe. Újfajta tanulási szokások kialakítása, a megváltozott tanulási környezethez való alkalmazkodás és új motivációs rendszerek kialakítása vált szükségessé. Ennek a feladatnak a hangsúlyos része már nem az oktatók, hanem elsősorban a tanulók felelősségévé vált a megváltozott körülmények között (Józsa, Karáné Miklós, Józsa, 2021).

1. A motiváció aspektusai

A pedagógia nézőpontjából a motivációra elsősorban mint a személyiségfejlődést meghatározó tényezőre tekintünk. A motivációt vizsgáló szempontok során azok a személyiségkomponensek kapnak kiemelt figyelmet, melyek alapján egy viselkedés megkezdéséről, folytatásáról döntést hozunk (Nagy, 2000).

A viselkedésnek ezeket a viszonyítási alapjait motívumoknak nevezik. Az emberi motívumok egy része már az élet legkorábbi szakaszában, az idegrendszer kevésbé fejlett állapotában is működik, ilyenek például az alapvető biológiai motívumok mint az éhség, szomjúság, vagy az értelmi fejlődésben kulcsfontosságú elsajátítási motívumok. Az egyén élete során szerzett tapasztalatok nyomán a motívumok változnak, fejlődnek, a motívumokat is tanuljuk. Ez részben az öröklött alapú motívumok változását (fejlődést, legátldását), részben pedig a motívumkészlet további gyarapodást, szerveződését, hierarchizálódását jelenti (Nagy, 2000). Motívumok – mint az emberi viselkedés döntési alapjai – például a célok, beállítódások, meggyőződések, vélekedések, szociális normák, az énkép (Józsa, 2002).

Életünk során szerzett speciális tapasztalatok eredményeként a motívumok bizonyos köre a direkt iskolai tanuláshoz kapcsolódik, ezeket nevezzük tanulási motívumoknak. Tanulási motívumok – mint a tanulással kapcsolatos döntések alapjai – például a célok, az önhatékonyság vagy a tanulási énkép (D. Molnár, 2013).

1.1. Tanulási motiváció

A tanulási motiváció olyan elméleti konstrukciónak tekinthető, amelynek számos összetevője van, az egyes komponensek jellemzően különböző motivációs paradigmákhoz köthetők. A nemzetközi szakirodalom általános meghatározása alapján a tanulási motiváció a tanulással összefüggő viselkedést elindító, fenntartó és irányító folyamat (Roseman, 2008).

A pedagógusok számára a tanulási motiváció kapcsán elsősorban olyan kérdések merülnek fel, mint hogyan lehet rávenni a tanulókat egy feladat elvégzésre, hogyan lehet adott tanórán lekötöni figyelmüket, illetve érdeklődésüket felkelteni egy-egy téma iránt. A tanulási motiváció e megközelítésére Józsa (2002) a motiválás elnevezést javasolja. A motiválás kifejezése így főként a pedagógusok körében elterjedt gyakorlatorientált, elsősorban egy-egy óra sikerét szem előtt tartó megközelítést jelöli a tanulási motivációnak (Réthy, 2001a; Szenczi, 2011).

A neveléstudomány nézőpontjából a tanulási motívumok elsősorban a személyiségfejlődés céljaiként jelennek meg. Ebben a felfogásban a hangsúly a motívumok működtetéséről a motívumok elsajátításának segítésére helyeződik át. Ezt a megközelítést fejezi ki a hazai szakirodalomban a Nagy József (2000) által meghonosított motívumfejlesztés kifejezés.

A 90-es évektől a motivációkutatás terén kialakuló nézetek szerint nem lehetséges mereven elkülöníteni a kognitív és nem kognitív tényezőket a személyiségen belül, hiszen köztük szoros egymásra hatás, kölcsönhatás van (Deci és Ryan, 1991; Boekaerts, 1993). A tanulás és a tapasztalás a motivációban összekapcsolódik és fordítva, a motiváció a tanulási és tapasztalási folyamatban bevéődik. A motiváció fejlődése a gyermeknél nem elválasztható a kognitív fejlődéstől, két egymással interaktív kapcsolatban álló mechanizmusról van ugyanis szó (Fejes, 2015).

1.2. Önszabályozó tanulás

Új perspektívát ad a motivációkutatásnak az önszabályozás kérdésének elemzése. Ebben a felfogásban a tanulási motiváció egy dinamikus öndetermináló folyamat, nem pedig a különböző (belső és külső), előre meghatározott elemekre adott pusztán reakciók együttese. Az iskola fő céljává kell válnia, hogy a külső szabályozást igénylő tanulókat elvezesse az önszabályozáshoz. Ehhez elengedhetetlenül fontos belső célok állítása, az érdeklődés, a tantárgy szeretete, a saját képességek ismerete, az erőfeszítés, kitartás, biztonság, azaz az önszabályozás.

A gyermek önállósága az otthoni és iskolai hatásokra változik. Kezdetben még nem beszélhetünk önszabályozásról, ugyanis a gyermek még szorosan függ környezetétől. Kezdetben például még

automatikusan átveszi a tanárok véleményét. A reflektív önszabályozás kialakulása során a tanuló egyre kevésbé függ a pillanatnyi külső körülményektől. Összeveti a külső hatásokat a korábban szerzett tapasztalataival, s a kapott értékelést felülbíráhatja. A reflektív önszabályozás az értelmi, érzelmi, akarati tényezők egymásra hatásán nyugszik, s egyidejűleg befolyásolja az énkép alakulását is megtanulása (Molnár, 2002).

A motiváció szempontjából is nagyon jelentős, hogy a tanuló milyen okoknak tulajdonítja iskolai eredményeit. A tanuló hajlamos a pozitív tanulási eredményeit saját képességeinek tulajdonítani, a negatív eredményeket pedig külső tényezőkre, így a tanár szigorára, pechre, a feladat nehézségére visszavezetni. Így siker után felértékelődik, kudarc után védekezik a személyiség. Abban az esetben, ha a tanuló belső kontrollal rendelkezik, s a sikert önmagának (képességének, tehetségének, szorgalmának) tulajdonítja, akkor maga a siker büszkeséggel tölti el, s pozitív énképpel, megfelelő önbizalommal lát hozzá a következő feladathoz. A motivált tanuló hatékonyabb, s maga a jobb előmenetel is jobban motivál a továbbiakban. Sikertelenség esetén pedig ismételten megpróbálkozik a feladat megoldásával, mert a kudarcot az erőfeszítés hiányának tulajdonítja (Réthy, 2001b).

1.3. A tanulás és a motiváció kapcsolata

A tanulás és a motiváció összefüggésében feltételről és következményről, célról és eszközzel beszélhetünk. Feltétel, minthogy motiváció nélkül nem létezik tanulás. Aki a szükséges tudást el akarja sajátítani, annak a tanulásához megfelelő ösztönzőkkel kell rendelkeznie, ugyanakkor a tanulási tevékenység során, annak következményeként a tanulási motiváció is alakul, változik. Mindebből következik az a tény, hogy a tanulói képességekkel nem korrelál az iskolai teljesítmény. Cél is a motiváció mint a személyiségfejlesztés programja, ugyanakkor eszköz is, mint a megfelelő hatékonyságú tanulás nélkülözhetetlen segítője (Réthy, 2001b).

A tanulás motiválása nem más, mint egy kívánatos célállapot elérésére való készítés, mozgósítás, irányítás, koordinálás, az egyén tanulási tevékenységre való készenlétének megteremtése céljából. A tanulást motiváló tényezők sokfélék lehetnek; belülről hatók, kívülről befolyásolók, direkt, indirekt, primer, szekunder, általános, speciális, beépült (internalizált), valamint presztízsmotívumok. A tanuló maga alakítja ki saját motivációs struktúráját, az észlelt valamire tartósan, ami saját domináns motívumaival függ össze (Kozéki, 1990). Az önszabályozás elsajátítása a tantárgyi tartalom tanulása, a tanulni tudás és a megfelelő tanulási motiváció kialakítása segítségével kezdődik (Réthy, 1988). A tanulási motívumok megfelelő fejlettsége lehet a kulcs a készségek, képességek elsajátításához, a művelt, önfejlesztésre törekvő felnőtté váláshoz.

1.4. Önjutalmazó motívumok

A belső, intrinzik motiváció egy tevékenység megkezdésére, folytatására való készítés, amely elsősorban a tevékenységben lelt örömet történi, nem valamiféle cél elérése érdekében (Hidi és Harackiewicz, 2000). Bizonyos jutalmak mint külső motiváló tényezők gyakran csökkentik a feladatvégzés iránti érdeklődést, az önjutalmazó motívumok hatását. Egy érdekes feladat, probléma iránt eredendően meglévő önjutalmazó motívumok a jutalmazás hatására legátlódhatnak, és a cselekvést továbbiakban a jutalom megszerzése motiválhatja. Fontos azonban, hogy nem általában a jutalom, hanem az elvárt jutalom csökkenti a tevékenység iránti érdeklődést, az önjutalmazó motívumokat. A kutatások szerint a jutalmazás negatívan hathat az elvégzett munka színvonalára és a kreativitásra is. A pozitív verbális megerősítés (pl. dicséret) esetén azonban nem tapasztalták az önjutalmazó motívumok csökkenését. Hasonló folyamat játszódik le, amikor jutalmakat (pl. ajándék, pénz, buliba való elengedés) ígérnek, adnak a gyerekek jó iskolai teljesítményéért. Ekkor a gyerekek azért kezdenek tanulni, hogy újabb és újabb jutalmat kapjanak. Az önjutalmazó motívumok létezéséből az is következik, hogy nem szükséges olyan cselekvést jutalmazni, mely önmagában is jutalmazó hatású. Felesleges a kisgyereket jutalmazni azért, mert szépen olvasott, ha önmaga is örül neki. A külső jutalommal leszoktathatjuk a gyereket arról, hogy saját cselekvését jutalomként élje át, a motívumok legátlódhatnak, kialakulhat, hogy a jót kívülről várja (Barkóczi, Putnoky, 1980). Másrészt, megfelelő jutalmazással elérhető, hogy olyan tevékenységek iránt, melyekben az önjutalmazó motívumok eredendően nem működnek, pozitív beállítódások épüljenek ki, azaz, hogy a jutalmazás eredményeként tartós tanulási motívumok jöjjenek létre.

1.4.1. Az elsajátítási motívumok

Az elsajátítási motívumok egy készség, képesség elsajátítására, begyakorlására készítetnek. A motívumok megfelelő körülmények között mindaddig működnek, amíg a kihívás, a megoldás bizonytalansága fennáll, azaz amíg az elsajátítás meg nem történik. A motívum visszacsatolását, megerősítését maga a készség gyarapodásának érzése adja (Józsa, 2002). Olyan fejlesztési módszerek lehetnek eredményesek, melyek működtetik az elsajátítási motívumokat: biztosítják az optimális kihívást, célokat és részcélokat tűznek ki, melyek elérésével a készségyarapodás a gyerekek számára észlelhető. Az elsajátítási motívumok működése amellet, hogy a készségek fejlődését eredményezi, magának a motívumnak is visszacsatolást, megerősítést ad. Azt az érzetet kelti, hogy a motívumok eredményesek, hiszen kompetenciagyarapodást eredményeztek, ez pedig a motívumok megerősödését, fejlődését eredményezheti (Józsa, 2002).

A tapasztalatok szerint a gyerekek nagy többsége általában nem foglalkozik az iskolai feladatokkal, hacsak nincs ennek valami extrinzik, külső oka. Ugyanakkor vannak olyan gyerekek is, akik ugyanazt a kitartást mutatják az iskolai tevékenységekben elsajátítandó készségek iránt is, amit kisgyermekkorukban. Az elsajátítási motíváció hiányát az iskolai oktatásban részben az elsajátítandó készségek jellegével magyarázzák. Feltételezhetően a gyerekeknek nincs a számolás, olvasás megtanulására olyan öröklött hajlamuk, mint a járás vagy a beszéd elsajátítására. Az olvasás, számolás, írás készségének elsajátítása azonban megfelelő körülmények között ugyanazt a pozitív visszacsatolást, kompetencia-önérelést eredményezheti, mint a járáselsajátítás a kisgyereknél. Az iskolai feladatok nagy hányadában is benne rejlene az elsajátítási motíváció működtetésének lehetősége (Stipek, 1993 Idézi Józsa, 2002).

2. A tanulási motíváció és a környezet

A motíváció nem tekinthető csupán az egyén jellemzőjének, hanem az az adott kontextusban cselekvő egyént jellemzi. A motívumok működése nem ragadható ki abból a társas környezetből, amiben a tanulás zajlik. Egy viselkedés háttérében egyidejűleg több motívum is működhet. A megvalósuló aktivitás motívumaival egyidejűleg más motívumok éppen a viselkedés elkerülésére készíthetnek. A párhuzamosan működő motívumok egymást felerősíthetik, gyengíthetik, esetleg blokkolhatják (Nagy, 2000).

A gyerek a közösségének, kultúrájának elsajátítására motivált. Ez szolgálja számára a közösségbe való beilleszkedést, a közösség általi elfogadtatást. Ez azt jelenti, hogy a család, a közösség, a kortársak normái alapvető szerepet játszanak a tanulási motívumok fejlődésében is. A különböző kultúrák feltételezhetően eltérő tanulási motívumai mellett egy másik jelentős kérdés a hátrányos helyzetű, és a tanulást értéktelennek tekintő családokból kikerülő gyerekek köre. Az olyan családi környezetből származó gyerekek esetén, ahol a tanulást nem tekintik értéknek, a tanulási motívumok nem alakulnak ki, az öröklött alapú motívumokra nem épülnek rá a tanulási motívumok, helyüket más motívumok töltik be. Ezeknél a gyerekeknél az óvodának és az iskolának elsődleges feladata a tanulási motívumok fejlesztésében rejlik (Józsa, 2002).

2.1. Innovatív tanulási környezetek

A tanulás fogalma az utóbbi évtizedekben jelentősen gazdagodott, átértelmeződött. Az új megközelítések nyomán az osztálytermet is elérő változások talán legfontosabb jellemzője a tanulás életszerűvé tételére, a tanulói aktivitás, cselekvés növelésére, a tanultak különböző körülmények közötti alkalmazására és a tanulók közötti interakciók növelésére való törekvés. Ezek a célok egyedül a tanári tevékenységek átalakításán keresztül már nem érhetők el, így a hangsúly olyan tanulási környezetek kialakítására helyeződött át, amelyekben e feltételek együttesen jelen vannak. E megközelítést képviselik többek között az autentikus tanulási környezet, vagy a problémaalapú tanulási környezet kifejezések köré szerveződő törekvések (Fejes, 2015).

Az oktatási környezet a tanítási-tanulási folyamat színtere, ahol a tanuló az oktatás tartalmához, az ezzel kapcsolatos információkhoz jut, és ahol a tanulási feladatokat megoldva tevékenységeket végez, gondolva itt akár a legkorszerűbb virtuális megoldásokra (Horváth, 2019), melyben a kognitív folyamatok is fontos szerepet játszanak (Berki, 2019).

Atanulás újabb értelmezését követő, összefoglalóan innovatív tanulási környezetnek nevezett kezdeményezések általában kihasználják az információs-kommunikációs technológia előnyeit is, elsősorban az életszerűség megteremtése és a társas interakciók elősegítése terén. Az online oktatási

környezetben az információforrások alapvetően hálózati kapcsolaton keresztül érhetőek el, illetve a tanulói kommunikáció, információmegosztás, interaktivitás is teljes egészében online kapcsolaton keresztül zajlik. Egyéni és csoportos formájában egyaránt az online hálózatok adják az információáramlás alapját, az online környezet biztosítja a tanulási feladatokat és esetenként erősen szabályozza a tanulási tevékenységet is (Ollé, 2016).

Az online oktatásnak két fő típusa létezik attól függően, hogy a tanár és a tanuló egy időben dolgozik-e együtt, avagy sem. Az első ilyen az úgynevezett szikron távoktatási forma, amely során az együttműködés egy időben valósul meg. Ebben az esetben a hallgatók aktívan vesznek részt az órán, tehát a számítógép előtt ülve látják és/vagy a hallják az oktatót, valamint az általa prezentált tananyagot. Az interakció természetesen a közös munka, a szóban vagy írásban feltett kérdések, illetve a kitöltésre váró tesztek formájában megy végbe általában videokonferenciák keretein belül. A második pedig az aszikron távoktatási forma, amely során az együttműködés nem egy időben valósul meg. Ez azt jelenti, hogy a tananyag online formában érhető el a hallgatók számára, amelyet tetszőleges ütemmel, gyorsasággal sajátítanak el (Major et. al, 2022). Az interakció nem csak a kommunikáció útján – amely még mindig lehet intenzív –, de a különböző kitöltésre váró tesztek vagy egyéb tanulói aktivitások – például fórumolvasások és hozzászólások – útján is végbe mehet (Boros, 2020).

Az életszerűség emelése miatt evidenciának tűnhet, hogy az oktatáskutatás elvei szerint kialakított tanulási környezetekre pozitívan reagálnak a tanulók, azonban a kutatási eredmények nem ilyen egyértelműek. Számos új probléma vetődik fel, vagyis sok esetben túlértékeljük az innovatív környezetek motivációs következményeit. Az új típusú tanulási környezetek kedvezőtlenül hathatnak a motivációra. A motivációs problémákat leginkább arra vezetik vissza, hogy az innovatív környezetek a tanulói önállóság növelésére épülnek, amely implicit módon magában foglalja azt a feltételezést, hogy a tanulók megfelelő erősségű motivációval és önszabályozó stratégiákkal rendelkeznek. A nem megfelelő, az egyéni motivációs készséget figyelmen kívül hagyó innovatív környezetben történő oktatás nem lehet célravezető.

A tanulás újraértelmezése és a technikai változások teremtette lehetőségek jelentős hatást gyakorolhatnak az oktatásra, ugyanakkor új problémákat is felvetnek. Az innovatív környezetek előnyeinek kiaknázása szempontjából a motivációs folyamatok alaposabb megismerése fontos kutatási feladat (Fejes, 2015).

3. A digitális oktatás megszervezése Vajdaságban a Covid 19 időszakában

Szerbiában 2020. március 15. került sor a rendkívüli állapot bevezetésére a Covid 19 vírus terjedéséből adódóan. Az az egyes oktatási intézmények, óvodától az egyetemekig, 2020. március 16-án bezárták kapuikat, az oktatás pedig átkerült az online térbe. Az online oktatás megszervezése a pedagógusokra, diákokra és szülőkre is nagy feladatokat rótt.

A Szerbiai Oktatási és Tudományügyi Minisztérium három oktatási modellt vezetett be országos szinten a rendkívüli intézkedések nyomán. Az első modell a teljes egészében online oktatásra történő átállást jelentette 2020. március 16-tól május 29-ig, a lerövidített tanév végéig. A következő tanév elejétől, mikor már világossá vált, hogy a járványhelyzet továbbra is fennáll, bevezetésre került az ún. kombinált modell a 2020/2021-es tanévre vonatkozóan. A modell lényege, hogy a 15 főnél nagyobb osztályok esetében két csoportot hoztak létre, minden csoport egy hétig online, egy hétig pedig jelenléti oktatásban vett részt. A jelenléti órák időtartamát 30 percesre csökkentették, valamint csökkentették a kötelező osztályzatok számát is. A 2021/2022-es tanévben a harmadik oktatási modell került bevezetésre. A modell értelmében az adott településeket három zónára osztották fel: zöld, sárga és piros. A zöld jelzés azt jelentette, hogy a járványügyi helyzet alakulása kielégítő, így ezekben a zónákban teljes egészében jelenléti formában folyt az oktatás. A sárga zónákban kombinált oktatást alkalmaztak. Napi szinten váltottak a csoportok, egyik nap jelenléti, másik nap online formában tanultak. A piros zónákban teljes egészében online oktatást alkalmaztak.

Az online oktatás megkezdésével egyidőben, már 2020 tavaszán megkezdődött az online tananyag létrehozása, a tanítási órák videóra vétele az alaptantervben foglalt sorrendnek megfelelően. A Szerbiai Rádió és Televízió sugározta a felvett órákat előre meghatározott órarend szerint. Az első három hónapban, március 16-tól május 29-ig 1400 órát vettek fel szerb nyelven az általános iskolások részére (25 perces órák), valamint 960 órát a középiskolások és gimnazisták részére (30 perces órák). A középiskolások részére felvett órák közül 540 felvétel az általános műveltségi tantárgyból készült,

420 óra felvétele pedig szaktantárgyakból a duális képzésben részt vevők számára. A későbbiekben külön platformot is létrehozta az online felvételek számára, ahonnan bármikor visszanezézhetővé váltak.

Az oktatási minisztérium a kisebbségek nyelvén is megszervezte a tanórákat. Összesen 8 kisebbség nyelvén kerültek felvételre az órák, elsősorban a Vajdasági Rádió és Televízió, valamint a helyi kisebbségi médiák közreműködésével. A legtöbb kisebbségi nyelven felvett tanóra magyar nyelvű volt. Az első szabályozási ciklusban 1192 magyar nyelvű tanóra került felvételre a Magyar Nemzeti Tanács jóvoltából. Az alsó tagozatosok számára magyar nyelvből, matematikából, környezetismeretből, valamint természet és társadalomból készítettek online órákat. A felső tagozatosok részére magyar nyelvből, matematikából, történelemből, földrajzból, kémiából, fizikából és biológiából készültek felvételek. A középiskolások számára magyar nyelvből és matematikából vettek fel online órákat a gimnáziumi tanterv alapján. A második szabályozási ciklusban további 1866 magyar nyelvű videó készült el, 251 pedagógus közreműködésével.

A magyar nyelven felvett tanítási órák számára szintén készült önálló platform a Magyar Nemzeti Tanács és a Pannon RTV jóvoltából. Az órák mobil alkalmazáson keresztül is megtekinthetők. A platform folyamatosan működik, így a felvételek jelenleg is elérhetőek a <https://tavoktatas.mnt.org.rs/weboldal> (Távoktatás magyar nyelven, online). A korlátozások feloldása óta tovább bővült a platform tartalma, szerb mint nem anyanyelv tantárgyból is elérhetőek rajta immáron tananyagok. Az így közzétett oktatási segédanyagok nem csak a pandémia miatt bevezetett korlátozások idején, de bármikor a jövőben is hasznos eszköznek bizonyulhatnak az oktatásban a diákok és a pedagógusok számára egyaránt. A felvett videók színvonalasak, a szülők, diákok részéről is pozitív értékelést kaptak. Sok esetben az anyaországból is figyelemmel kísérték és felhasználták a platformot.

A tanárok és a diákok online interakciójának, a tanítási-tanulási folyamatnak is megvoltak a maguk platformjai. Változatos oktatási terekben folyt a tanítás, ilyen volt például a Google Classroom, a Zoom vagy a Microsoft Office Teams alkalmazások, de a Viber, Messenger vagy e-mailes felületeken keresztül is folyt a kapcsolattartás. Az egyes iskolákban meg is határozták, hogy mely platformokat használhatják kötelezően az oktatók és a tanulók (Baráth, 2021).

4. Kutatási terv: A tanulási motiváció alakulása a vajdasági magyar tanulók körében a Covid19 járvány idején

4.1. A kutatás célja

Folyamatban lévő empirikus vizsgálatunk célja, hogy átfogó képet kapjunk a tanulási motiváció alakulásáról a Covid19 járvány idején. Igyekszünk felmérni, hogy miben változott a vajdasági magyar oktatásban részt vevő tanulók motivációja a hagyományos oktatáshoz képest, az online oktatásra való áttérést követően. Vizsgáljuk a távoktatás minőségét a vajdasági magyar tanulók szemszögéből. Kutatjuk, hogy milyen attitűdökkel rendelkeznek az online oktatást illetően. Vizsgáljuk, hogy az online környezet milyen mértékű változást jelent a hagyományos tanrendű oktatáshoz képest a motiváció függvényében. Emellett igyekszünk feltérképezni a tanulók tanulási magatartásának jellegét, formálódását a megváltozott oktatási környezet hatására.

4.2. A kutatás módszere

Az empirikus vizsgálat kérdőíves adatfelvétel segítségével történt. Az első adatfelvételre 2022. májusában és júniusában került sor, a Covid19 járvány miatt az oktatás terén bevezetett rendkívüli intézkedések harmadik oktatási modelljének lezárását követően. A kérdőív online formában állt a felmérésben részt vevők rendelkezésére.

4.3. Minta

A kutatásban részt vevők mintáját két nagyobb csoport képezi. Az első csoportba a Vajdaság területén magyar nyelven tanuló diákok tartoznak. A minta az Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karán, valamint az Újvidéki Egyetem egyéb karain tanuló hallgatók közül került ki. A kutatás másik csoportját magyarországi tanítóképző intézmények tanulói képezik. A második csoport kialakítására az eredmények összehasonlíthatósága érdekében került sor.

4.4. Mérészköz

Az online formában közzétett kérdőív összesen 56 kérdést tartalmaz. Felépítését tekintve öt részből tevődik össze. Az egyes részek a tanulási motivációval kapcsolatos alábbi témakörök vizsgálatára vonatkoznak:

1. szakasz (19 item): háttér adatok
2. szakasz (7 item): a távoktatás minőségére vonatkozó kérdések;
3. szakasz (7 item): az online oktatás során jellemző tanulási attitűd;
4. szakasz (8 item): tanulási motiváció online környezetben;
5. szakasz (15 item): a vizsgálatban részt vevők tanulási magatartása.

A tanulási magatartásra vonatkozó szakasz három különböző alskála mentén méri a vizsgálatban részt vevők tanulási viselkedését:

1. alskála: érdeklődés, mint motiváló tényező jelenléte;
2. alskála: kitartás, mint motiváló tényező jelenléte;
3. alskála: társas pozíció, mint motiváló tényező jelenléte.

4.5. Előzetes eredmények

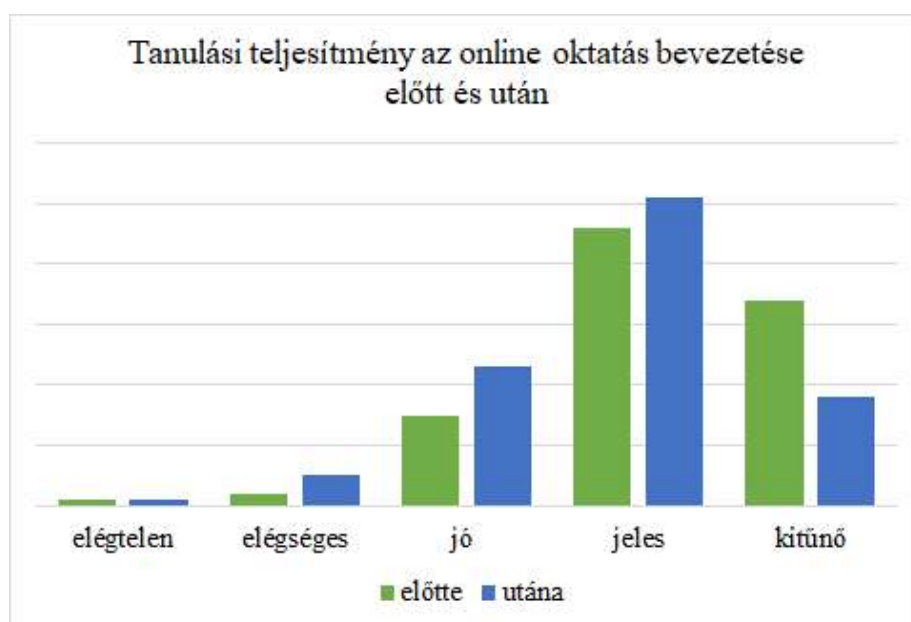
Az első felmérési ciklusban kapott 134 válasz alapján elvégeztük az eredmények előzetes elemzését az online oktatás során jellemző tanulási motivációra vonatkozó legfontosabb kérdések esetében.

4.5.1. A távoktatás minőségének megítélése

A kutatás során kapott adatok előzetes elemzése alapján kiderült, hogy a vizsgált hallgatók közepes mértékben voltak megelégedve az online oktatás minőségével. Az 1-től 5-ig terjedő skálán átlagosan 3,10-re értékelték a távoktatás színvonalát.

4.5.2. Tanulási teljesítmény a hagyományos és az online oktatásban

Megkértük a kutatásban résztvevőket, értékeljék tanulási teljesítményüket a korlátozások bevezetése előtti, hagyományos oktatási formában, valamint az online oktatás során is. A kapott eredmények leíró statisztikai elemzése alapján a két eredmény összehasonlításában nincs kiemelkedő különbség. A legtöbb tanuló jeles teljesítményt nyújtott az online oktatás bevezetése előtt és után is. A kitűnő osztályzatok száma az, ami csökkent az online oktatás ideje alatt (1. ábra).

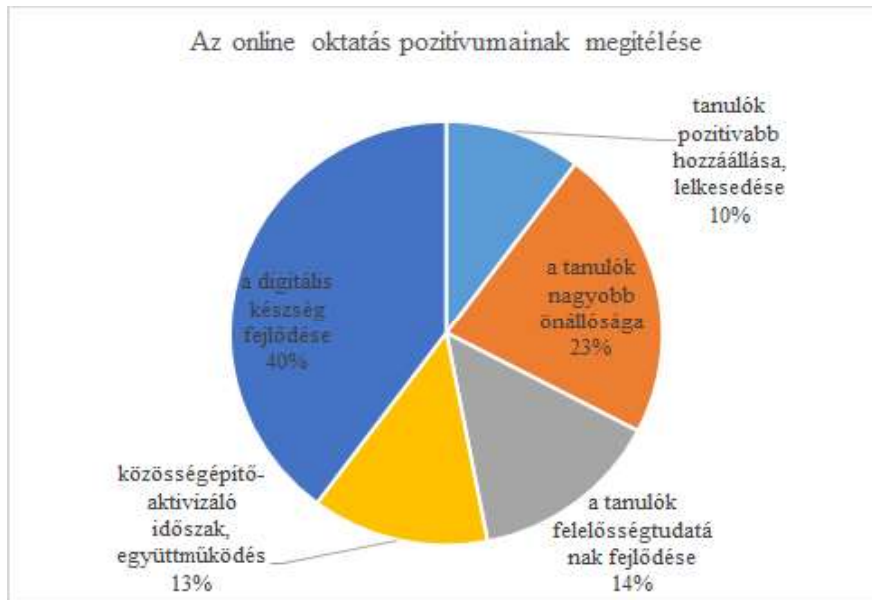

1. ábra: Tanulási teljesítmény az online oktatás bevezetése előtt és után

4.5.3. Az online oktatás pozitívumai és negatívumai

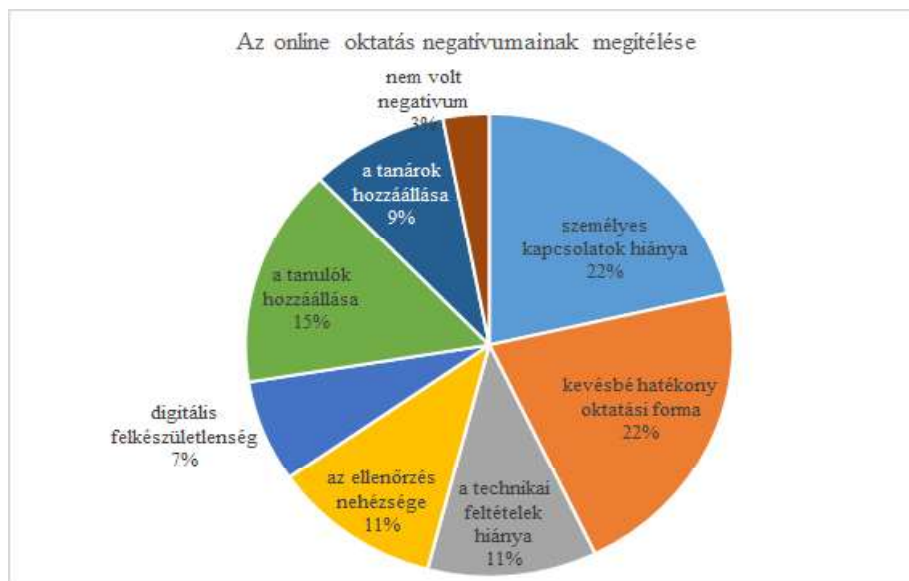
A vizsgálat során a hallgatók elmondták, mit tartottak az online oktatás legfontosabb pozitívumainak illetve negatívumainak.

A pozitívumokkal kapcsolatban elsősorban a digitális képességek fejlődésének lehetőségét emelte ki a válaszadók többsége, 40%-uk. A tanulók önállóságának fejlődését is fontosnak tartja a válaszadók 22%-a. Vizsgálatunk szempontjából a legfontosabb szempont, a tanulók pozitívabb hozzáállása és lelkesedése mindössze a válaszadók 10%-a jelölte meg pozitívumként (2. ábra).

2. ábra: Az online oktatás pozitívumainak megítélése

Az online oktatás negatív hatásaként elsősorban a személyes kapcsolatok hiányát emelte ki a válaszadók 24%-a, és ugyancsak 24%-uk állította, hogy az online oktatási forma kevésbé hatékony mint a jelenléti oktatás. Negatívumként emelte ki a válaszadók 15%-a a tanulók nem megfelelő hozzáállását. Mindössze 3% válaszolta, hogy az online oktatás nem járt együtt negatívumokkal (3. ábra).

3. ábra: Az online oktatás negatívumainak megítélése

4.5.4. Motiváció az online oktatás során

Megkérdeztük a felmérésben résztvevőket, hogy mennyire érezték magukat motiváltként a tanulásra az online oktatás során ellentétben a jelenléti oktatással. A válaszadók 46%-a választotta, hogy sokkal kevésbé volt motivált az online formában megvalósuló oktatás során, 31%-uk pedig kevésbé. Összesen 3% választotta, hogy sokkal motiváltabb volt mint a jelenléti oktatás során.

A vizsgálatban részt vevő hallgatók többségét, 19%-át a személyre szabott haladás lehetősége motiválta leginkább. A tanár részéről érkező, személyre szóló pozitív megerősítés, jutalmazás is motiváló erővel hatott a résztvevők 15%-nál. Ugyanakkor a teljes csoportnak szóló, nem az egyéni teljesítményt célzó motivációs üzenetek csak kevés hallgatónál, mindössze 3%-nál voltak eredményesek.

Összefoglaló

Tanulmányunkban igyekeztünk rámutatni a tanulási motiváció és az online oktatás kölcsönhatásainak legfontosabb elemeire. Előzetes eredményeink alapján képet kaphatunk a tanulók véleményéről az online oktatás sikerességével kapcsolatban, valamint a tanulási teljesítményre gyakorolt hatását illetően. További célunk a kapott kutatási adatok teljeskörű feldolgozása, mely információk segítségével igyekszünk átfogó képet kapni hallgatóink tanulási motivációjának alakulásáról a Covid19 járvány idején. Az online oktatással kapcsolatos tanulói tapasztalatok feltérképezése azért is fontos, mert a kényszerhelyzetből adódó járulékos pozitívumok a továbbiakban is segíthetik az oktatási rendszer és a hatékony tanítási stratégiák fejlesztését a hallgatók tanulási motivációjának megerősítése érdekében.

IRODALOMJEGYZÉK

- Baráth Gábor Gergely (2021): *Digitális oktatás a vajdasági magyarság szemszögéből*. Előadás. HHÖSZ, Digitalizáció az oktatásban konferencia, 2021. november. 3. Forrás: <https://www.youtube.com/watch?v=KaydVrVmns0> [2022. 08.10.]
- Barkóczy Ilona, Putnoky Jenő (1980): *Tanulás és motiváció*. Tankönyvkiadó Vállalat, Budapest.
- Berki Borbála (2019): Desktop VR as a Virtual Workspace: a Cognitive Aspect. *Acta Polytechnica Hungarica*, 16. 2. sz. 219–231.
- Boros Orsolya (2020): *Micro:bit programozási ismeretek oktatása MOOC-környezetben a Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar hallgatóinak*. Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka.
- D. Molnár Éva (2013): *A tanulás önszabályozása*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Fejes József Balázs (2015): *Célok és motiváció. Tanulási motiváció a célorientációs elmélet alapján*. Gondolat Kiadó, Budapest.
- Hidi, Suzanne, Harackiewicz, Judith (2000): Motivating the academically unmotivated: A critical issue for the 21st century. *Review of Educational Research*, 70. 2. sz. 151–179.
- Horváth Ildikó (2019): MaxWhere 3D Capabilities Contributing to the Enhanced Efficiency of the Trello 2D Management Software. *Acta Polytechnica Hungarica*, 16. 6. sz. 55–71.
- Józsa Gabriella, Karáné Miklós Noémi, Józsa Krisztián (2021): Pedagógusok tapasztalatai a tanulók motiválásáról a Covid19 járvány idején. *Gyermeknevelés Tudományos Folyóirat*, 9. 2. sz. 169–186.
- Józsa Krisztián (2002): Tanulási motiváció és humán műveltség. In: Csapó Benő (szerk.): *Az iskolai műveltség*. Osiris Kiadó, Budapest.
- Major Lenke, Námesztovszki Zsolt, Kovács Cintia, Urbán Dorottya, Boros Orsolya (2022): Fejleszthetők-e a pedagógusok online oktatással kapcsolatos kompetenciái online tanulási környezetben? *Információs Társadalom*, 22, 1. 49–66.
- Molnár Éva (2002): Az önszabályozó tanulás. *Iskolakultúra* 12. 9. sz. 3–16.
- Nagy József (2000): *XXI. század és nevelés*. Osiris Kiadó, Budapest.
- Námesztovszki Zsolt, Molnár György, Kovács Cintia, Major Lenke, Kulcsár Sarolta (2020): Az információs társadalomban megjelenő online oktatás trendjei, lehetőségei és korlátai. *Civil Szemle*, 17. 1. Különszám, 37–58.
- Ollé János, Kocsis Ágnes, Molnár Előd, Sablik Henrik, Pápai Anna, Faragó Boglárka (2016): *Oktatástervezés, digitális tartalomfejlesztés*. EKF Líceum Kiadó, Eger.

- Réthy Endréné (1988): *A tanítás-tanulási folyamat motivációs lehetőségeinek elemzése*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Réthy Endréné (2001a): Motivációs elképzelések. In: Golnhofer Erzsébet, Nahalka István (szerk.): *Pedagógusok pedagógiája*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Réthy Endréné (2001b): A tanulási motiváció elemzése. In: Csapó Benő, Vidákovich Tibor (szerk.): *Neveléstudomány az ezredfordulón: Tanulmányok Nagy József tiszteletére*. Tankönyvkiadó, Budapest. 153–161.
- Roseman, Ira (2008): Motivations and emotivations: approach, avoidance, and other tendencies in motivated and emotional behaviour. In: Elliot, Andrew. J. (szerk.): *Handbook of Approach and Avoidance Motivation*. Psychology Press, New York.
- Stipek, D. J. (1993): *Motivation to Learn: From Theory to Practice*. Allyn and Bacon, Needham Heights, Massachusetts.
- Szenczi Beáta (2011): Leendő és gyakorló tanítók meggyőződései az olvasási motivációról. In: Vidákovich Tibor, Habók Anita (szerk.): *PEK 2011 – IX. Pedagógiai Értékelési Konferencia: Program – Előadás-összefoglalók*. Szegedi Tudományegyetem, Szeged.
- Távoktatás magyar nyelven. Forrás: <https://tavoktatas.mnt.org.rs/> [2022. 08. 10.]

NEW PARADIGM IN LEARNING MOTIVATION

Summary

The present study analyzes the learning motivation of university students during the period of the Covid pandemic. The work regime of the university education switched to online environment during the pandemic. Online education entails completely different means, attitudes and teaching methods in comparison to traditional educational forms.

A desire and opportunity for new reformation in learning and teaching have occurred that largely define the environment of online learning. Lecturers and students had to accommodate to the newly formed learning environment. Students were expected to evolve individually while the arrangements of studying and learning habits have altered as well as the expectation of technological equipment.

The purpose of our research is to examine to what extent have the students' learning behavior, motivation altered throughout the period of online education. In addition, we also seek to answer how their attitude to studying has changed and what motivational methods their lecturers applied.

Keywords: *learning motivation, learning behavior, online education, Covid pandemic*

AУТОРИ / SZERZŐK / AUTORI / AUTHORS

16. MEЂУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА
16. NEMZETKÖZI TUDOMÁNYOS KONFERENCIA
16. MEĐUNARODNA NAUČNA KONFERENCIJA
16TH INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

1. Bacsa-Bán Anetta	13. Ines Katić	25. Námesztovszki Zsolt
2. Balogh Regina	14. Kovács Írisz	26. Ivana Nikolić
3. Lucija Belošević	15. Andre Kurowski	27. Bojana Perić Prkosovački
4. Blatt Péterné	16. Valentina Majdenić	28. Richárd Kószó
5. Ђорђе Л. Цвијановић	17. Major Lenke	29. Rudnák Ildikó
6. Ana Izabela Dasović	18. Zvonimir Marić	30. Hrvoje Šlezak
7. Grabovac Beáta	19. Ivana Marinić	31. Szabóné Pongrácz Petra
8. Horák Rita	20. Hrvoje Mesić	32. Draženko Tomić
9. Tatjana Pleš	21. Eva Mikuska	33. Tin Užar
10. Milena Ivanuš Grmek	22. Snježana Mraković	34. Emőke Varga
11. Александар П. Јанковић	23. Nagy Kinga	
12. Kalmár Laura	24. Nagyházi Bernadette	

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

37(082)

УЧИТЕЉСКИ факултет на мађарском наставном језику. Међународна научна конференција (16 ; 2022 ; Суботица)

Промена парадигме у образовању и науци [Електронски извор] : зборник радова = Paradigmaváltás az oktatásban és a tudományban : tanulmánygyűjtemény / 16. међународна научна конференција, Суботица, 3–4. новембар 2022. = 16. Nemzetközi tudományos konferencia, Szabadka, 2022. november 3–4. ; [уредници Viktor Fehér, Laura Kalmár, Judit Raffai]. - Суботица = Szabadka = Subotica : Учитељски факултет на мађарском наставном језику, 2022

Начин приступа (URL):

https://magister.uns.ac.rs/files/kiadvanyok/konf2022/Inter_ConfSubotica2022.pdf. - Начин

приступа (URL): <http://magister.uns.ac.rs/Kiadvanyaink/>. - Начин приступа (URL):

<https://magister.uns.ac.rs/Публикације/>. - Насл. са насловног екрана. - Опис заснован

на стању на дан: 26.12.2022. - Радови на срп., мађ., хрв. и енгл. језику. -

Библиографија уз сваки рад. - Summaries.

ISBN 978-86-81960-19-6

а) Образовање -- Зборници

COBISS.SR-ID 83886601